

**S9 ΝΕΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΤΗ ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ**

Οργανωτής & Πρόεδρος Συμποσίου: Δημητρίου, Α.

Συζητητής Συμποσίου: Δημητρίου, Α.

S9A

**ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΡΙΣΙΜΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ**

Δημητρίου Α.

Πανεπιστήμιο Κύπρου

S9B

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ΜΝΗΜΗ,
ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ**

Αντιγόνη Μουγή

Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η μελέτη της ανάπτυξης και των δυναμικών αλληλεπιδράσεων των γνωστικών παραμέτρων της ευφυΐας (ταχύτητα επεξεργασίας, ανασταλτικός έλεγχος πληροφοριών, εργαζόμενη μνήμη και ικανότητα επαγωγικού και παραγωγικού συλλογισμού) στις ηλικίες από 6 μέχρι 11 χρόνων, αποτέλεσαν το σκοπό της παρούσης έρευνας. Σχεδιάστηκαν έργα μέτρησης της κάθε λειτουργίας τα οποία χορηγήθηκαν ηλεκτρονικά (εκτός από τα έργα συλλογισμού τα οποία χορηγήθηκαν με τη μορφή δοκιμίου σε χαρτί). Ο χρόνος αντίδρασης και η ακρίβεια στην απάντηση καταγράφονταν σε αρχείο για τον κάθε συμμετέχοντα. Η έρευνα ήταν διαχρονική και διεξήχθη σε δύο κύματα με χρονική απόσταση ένα έτος. Σε αυτή συμμετείχαν εκατόν δέκα παιδιά ενός κεντρικού σχολείου της Λευκωσίας. Τα δομικά μοντέλα που εξετάστηκαν αποκάλυψαν την ιεραρχική δομή των γνωστικών λειτουργιών και το ρόλο της καθεμιάς, τόσο ως παράγοντα ατομικών διαφορών όσο και ως παράγοντα ανάπτυξης. Η κάθε λειτουργία αποδομείται σε ένα σύνολο απλούστερων νοητικών λειτουργιών και αναδεικνύεται ο πρωταγωνιστικός ρόλος της ταχύτητας επεξεργασίας πληροφοριών ως βασικού εξελικτικού παράγοντα ο οποίος είναι παρών σε κάθε ιεραρχικά ανώτερη νοητική λειτουργία, τόσο στο επίπεδο επεξεργασίας όσο και στο επίπεδο της αναπαράστασης των πληροφοριών. Επιπλέον, αναδεικνύεται ο ρόλος του ανασταλτικού ελέγχου των πληροφοριών ως παράγοντα ερμηνείας των ατομικών διαφορών στη λειτουργία της εργαζόμενης μνήμης και του συλλογισμού εντός των πλαισίων της τυπικής λογικής σκέψης. Μέσα από τις εξελικτικές καμπύλες για κάθε γνωστική λειτουργία επισημαίνεται η κρίσιμη ηλικία ανάπτυξης της κάθε λειτουργίας καθώς και οι παράγοντες που επηρεάζουν, ή και καθορίζουν, την πορεία και την ποιότητα των αλλαγών σε κάθε λειτουργία. Τέλος, εξετάζεται η δυναμική συσχέτιση των λειτουργιών κατά την πορεία ανάπτυξης των παιδιών πριν την ένταξή τους στην εφηβεία και ο ρόλος που η αποτελεσματικότητα στην επεξεργασία των πληροφοριών και η χωρητικότητα της εργαζόμενης μνήμης παίζουν στην ανάπτυξη της ικανότητας για επαγωγικό και παραγωγικό συλλογισμό.

S9C

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΣΤΑΣΗΣ.

Γιώργος Σπανούδης

Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία

Η σχέση του Συστήματος Επεξεργασίας Πληροφοριών (ΣΕΠ) με τη γνωστική ανάπτυξη αποτελεί πεδίο συστηματικής έρευνας και συζήτησης των σύγχρονων μεταπιαζετιανών θεωριών. Χαρακτηριστικά του ΣΕΠ όπως η ταχύτητα επεξεργασίας, η αποθηκευτική ικανότητα και ο μηχανισμός προσοχής είναι ευρύτερα αποδεκτό ότι αναπτύσσονται, συνιστώντας έτσι παραμέτρους ερμηνείας της αύξησης της γενικής γνωστικής ικανότητας (νοημοσύνης). Ειδικότερα, η ικανότητα του ΣΕΠ να καταπιέζει μια διάσταση του υπό επεξεργασία ερεθισμού ώστε να τύχει ταχύτερης και ενδεδειγμένης επεξεργασίας μια άλλη διάσταση, βελτιώνεται καθόλη τη διάρκεια της σχολικής και εφηβικής ηλικίας. Αυτή η βελτίωση επηρεάζει σημαντικά την ικανότητά μας να διαχειριζόμαστε αναπαραστάσεις και κατά συνέπεια τη γνωστική μας ανάπτυξη. Η παρούσα μελέτη σχεδιάστηκε με στόχο τη διαχρονική εξέταση του φαινομένου της συμβολικής απόστασης (symbolic distance effect). Το Φαινόμενο της Συμβολικής Απόστασης (ΦΣΑ) αφορά σε διχοτομικές αποφάσεις που πρέπει να ληφθούν όσον αφορά στο 'συγκριτικό μέγεθος' δύο ερεθισμών. Το ενδιαφέρον στοιχείο του ΦΣΑ είναι ότι όσο μικρότερη είναι η 'σημασιολογική-αναπαραστατική απόσταση' των δύο ερεθισμών τόσο βραδύτερη και αναπαραστατικά επαχθέστερη καθίσταται η απόφαση. Κατασκευάστηκε ένα έργο που εξέταζε το ΦΣΑ με τρεις συνθήκες 'σημασιολογικής-αναπαραστατικής απόστασης' το οποίο χορηγήθηκε σε παιδιά ηλικίας από 6 έως 11 ετών επί δύο συνεχή έτη στο πλαίσιο μιας συστοιχίας έργων μέτρησης της ικανότητας επεξεργασίας πληροφοριών. Οι αναλύσεις έδειξαν ότι η αναπαραστατική ευελιξία των παιδιών αυξάνεται όσο αυτά μεγαλώνουν. Τα ευρήματα δείχνουν ότι το ΦΣΑ αποτελεί εξαιρετικό πειραματικό παράδειγμα αποκάλυψης των εξελικτικών αλλαγών που συμβαίνουν στο ΣΕΠ. Τα ευρήματα συζητώνται στο πλαίσιο των σύγχρονων νεοπιαζετιανών θεωριών.

S9D

**Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ**

Καζή, Σ., Βασιλοπούλου Ελένη

Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η μελέτη και η διαπολιτισμική σύγκριση της ανάπτυξης της Ταχύτητας και της Αποτελεσματικότητας Επεξεργασίας. Ο μεθοδολογικός σχεδιασμός βασίστηκε στη θεωρία του Δημητρίου για τη δομή και την ανάπτυξη του νου. Κατασκευάστηκαν έργα μέτρησης της Ταχύτητας Αντίδρασης σε οπτικά ερεθίσματα διαφοροποιημένης πολυπλοκότητας, τα οποία παρουσιάστηκαν μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή, και εξετάστηκαν παιδιά ηλικίας 4 έως 8 ετών από την Ελλάδα και την Κίνα (90 παιδιά από την Ελλάδα και 120 παιδιά από την Κίνα). Η καταχώρηση των χρόνων αντίδρασης και της ακρίβειας αντίδρασης γινόταν επίσης ηλεκτρονικά. Η διαπολιτισμική σύγκριση έδειξε ότι η Ταχύτητα και η Αποτελεσματικότητα της Επεξεργασίας παρουσιάζουν αντίστοιχη ανάπτυξη στις ηλικίες που εξετάστηκαν στην παρούσα έρευνα.